

Prof. dr hab. Jerzy Stańczyk

**JUBILEUSZ 85-LECIA URODZIN
PROF. DR HAB. MED. BARBARY DĘBIEC**

Profesor Barbara Dębiec urodziła się 21 stycznia 1923 roku w Łodzi w rodzinie robotniczej. Ojciec Wiktor Wiśniewski utrzymywał rodzinę do czasu wybuchu wojny w 1939 roku, pracując jako zecer w gazecie *Dziennik Łódzki*, po czym w niedługim czasie został wywieziony do Niemiec i wrócił do Łodzi dopiero po wojnie.

Matka Stanisława prowadziła dom. Rodzeństwo – siostra Zofia. Mąż - prof. dr hab. med. Tadeusz Dębiec, chirurg, wieloletni ordynator Oddziału Chirurgii Szpitala MSW w Łodzi i kierownik Kliniki Chirurgii WAM alokowanej w tym szpitalu. Zmarł w 1995 roku.

Pani Profesor miała troje dzieci, syna Stefana Jana (1951–1986), inżyniera, asystenta Politechniki Łódzkiej, który zginął śmiercią tragiczną na morzu, pozostawiając żonę i troje dzieci. Dwie córki bliźniaczki (ur. w 1953 r.): Katarzynę Annę – psychologa, dr nauk hum., starszego wykładowcę na Uniwersytecie Łódzkim oraz Marię Małgorzatę – lekarza, prof. dr hab. med., kierownika Pracowni Genetyki i Biologii Molekularnej Nowotworów na Uniwersytecie Leuven w Belgii. Pani Profesor ma 6 wnuków i jednego prawnuka.

Do 1939 roku B. Dębiec ukończyła w Łodzi szkołę podstawową, a następnie cztery klasy tzw. "małą maturę" w prywatnym gimnazjum Adeli Skrzypkowskiej. Dalszą możliwość nauki w Łodzi przerwała wojna. Ze względu na niebezpieczeństwo, jakie mogło Jej grozić ze strony okupanta, przedostała się przez „zieloną granicę” do Kielc, w których mieszkała do 1942 roku. Następny okres do końca wojny spędziła w Pruszkowie, mieszkając u bliskiej rodziny, która umożliwiła Jej naukę na tajnych kompletach, ukończenie liceum, pozytywne zdanie w 1944 roku egzaminu maturalnego i uzyskanie świadectwa dojrzałości.

Po wojnie, w 1945 roku, wróciła do Łodzi i w tym samym roku 15 maja rozpoczęła studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego (późniejszej Akademii Medycznej), które ukończyła, uzyskując absolutorium w roku 1949, wspólnie ze swym przyszłym mężem – Tadeuszem, którego poślubiła w sierpniu 1949 roku.

Pracę zawodową podjęła już w 1950 roku w Miejskim Szpitalu Dziecięcym im. Anny-Marii (później im. Janusza Korczaka) na stanowisku asystenta. Celowo opóźniając zdanie ostatniego egzaminu, dyplom lekarza otrzymała w 1951 roku, tzn. z chwilą powstania II Kliniki Chorób Dzieci, w której została asystentem. W 1959 roku Kliniki Pediatryczne zostały przeniesione do nowo wybudowanego szpitala przy ulicy Spornej.

Pierwszym kierownikiem II Katedry i Kliniki Chorób Dzieci był wówczas prof. dr hab. med. Franciszek Redlich, doświadczony pediatra, dbający o rozwój naukowy i zawodowy swych asystentów, zgodnie z kierunkiem ich zainteresowań. Dlatego też Pani Profesor, którą już na

Zespół pracowników II Kliniki Pediatrycznej AM w Łodzi z kierownikiem prof. dr hab. Franciszkiem Redlichem

studiach interesowała kardiologia, została skierowana na staż w Warszawie do prof. Antoniego Chrościckiego celem kształcenia się w tej dziedzinie w Instytucie Matki i Dziecka oraz Klinice Pediatricznej AM.

Pod kierunkiem prof. Redlicha w latach 1951-1964 osiągała kolejne szczeble kariery naukowej uzyskując I^o (1953) i II° (1955) specjalizacji z pediatrii oraz specjalizację z kardiologii (1975). Staże specjalistyczne w zakresie pediatrii i kardiologii dziecięcej odbyła za granicą w następujących ośrodkach: Instytucie Zdrowia Dziecka w Londynie (1970), Klinikach Pediatricznych w Bratysławie i Pradze (1973), Szpitalu Dziecięcym Uniwersytetu Michigan w Detroit (1985).

Po obronie rozprawy doktorskiej na temat: „*Badania nad zachowaniem się przygodnych szmerów serca u dzieci*”, której promotorem był prof. dr Franciszek Redlich, otrzymała w 1961 roku tytuł doktora nauk medycznych i stanowisko adiunkta kliniki. Po śmierci prof. Redlicha w 1964 roku została powołana przez władze Uczelni na p.o. kierownika II Kliniki Chorób Dzieci AM. Stanowisko to pełniła przez rok, równocześnie kończąc swą pracę habilitacyjną pod tytułem: „*Badania nad pozawieńcowym ukrwieniem przedsionków serca u dzieci*”. Na jej podstawie i po przeprowadzonym przewodzie habilitacyjnym w 1965 roku otrzymała tytuł doktora habilitowanego medycyny, a w 1967 roku stanowisko docenta. W 1978 roku uzyskała tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1988 tytuł i stanowisko profesora zwyczajnego.

Pani Profesor zasłużyła się szczególnie w nauczaniu propedeutyki pediatrii studentów III roku Wydziału Lekarskiego, gdy zorganizowała od podstaw i objęła kierownictwo Zakładu Propedeutyki Pediatrii w latach 1968-1975. Dla tej nowej placówki naukowo-dydaktycznej opracowała program nauczania integrujący wykłady, seminaria i pracę przy łóżku chorego z pracą na bazie miejskiej służby zdrowia.

Równocześnie w latach 1970-1975 była wicedyrektorem Instytutu Pediatrii AM powstałego w roku 1970. Po odejściu na emeryturę profesora Kazimierza Sroczyńskiego w 1975 roku, Pani Profesor objęła po nim stanowisko Dyrektora Instytutu Pediatrii oraz Kierownika I Kliniki Chorób Dzieci AM w Łodzi.

Zespół pracowników I Kliniki Chorób Dzieci AM w Łodzi z kierownikiem prof. dr hab. Barbarą Dębiec

Kierownik I Kliniki Chorób Dzieci AM w Łodzi - prof. dr hab. Barbara Dębiec

Funkcje te pełniła przez osiemnaście lat tj. do 1993 roku, w którym przeszła na emeryturę. Mimo to pracowała jeszcze przez kilka lat w Instytucie Pediatrii w niepełnym wymiarze godzin.

Niezależnie od podstawowego zatrudnienia Pani Profesor pracowała również dodatkowo w: Poradni Reumatologicznej dla Dzieci w charakterze lekarza reumatologa i konsultanta Sana-torium Reumatologicznego (w latach 1950-1966), tygodniowym Żłobku Rejonowym nr 11 w Łodzi (1956-1958), Uzdrowisku Wieniec-Zdrój, jako kierownik Ośrodka Naukowo-Badawczego i konsultant dziecięcego oddziału kardiologicznego (1980-1990).

Działalność naukowa Pani Profesor jest rozległa. Obejmuje ona bowiem obok aktualnych problemów zdrowotnych dziecka i fizjopatologii jego rozwoju, problemy zwalczania chorób układu krążenia populacji w wieku rozwojowym, wczesną diagnostykę oraz leczenie zachowawcze i chirurgiczne chorób i wad wrodzonych serca u dzieci.

Szczególne znaczenie i wysoką wartość ze względu na nowatorski charakter i swą kompleksowość posiadają prace prowadzone przez Nią w ramach problemu międzyresortowego (MR-13) i węzłowego (10.8) dotyczące badań echokardiograficznych i radioizotopowych.

W prowadzonych badaniach zastosowała po raz pierwszy w kraju technikę radioizotopową w diagnostyce wad wrodzonych serca u dzieci i wypracowała metodę interpretacji uzyskanych wyników.

Dalszy ciąg własnych zainteresowań kardiologicznych Pani Profesor poświęciła ocenie częstości występowania bakteryjnego zapalenia wsierdza, problemom diagnostyki klinicznej tego schorzenia oraz zagadnieniom zapobiegania i leczenia.

W dorobku naukowym Pani Profesor ważną pozycję zajmują również prace dotyczące oceny stanu zdrowia dzieci i młodzieży w wybranych regionach kraju. Prace te, realizowane w ramach problemu resortowego, dotyczyły rozwoju dzieci łódzkich do lat 3, wskaźników hematologicznych i biochemicznych, częstości występowania krzywicy oraz wpływu warunków środowiskowych na występowanie stanów niedoborowych u dzieci.

W związku z powierzeniem Pani Profesor kierownictwa nad niektórymi tematami realizowanymi w skali kraju w latach 1975-1980, prowadziła w 6 ośrodkach pediatrycznych w Polsce badania dotyczące diagnostyki i leczenia zespołów złego wchłaniania u dzieci.

Z zakresu wyżej omówionej problematyki prof. dr hab. Barbara Dębiec opublikowała 196 prac oryginalnych, 27 artykułów przeglądowych, 152 streszczenia i komunikaty zjazdowe, 25 prac popularnonaukowych oraz 2 skrypty i 10 książek, m.in. „*Wczesna diagnostyka i podstawy leczenia chorób i wad układu sercowo-naczyniowego u dzieci*” (1979), „*Metody pracy higienistki szkolnej w placówkach oświatowo-wychowawczych*” (1983), „*Szczepienia ochronne u dzieci*” (1983, 1991), „*Vademecum pediatrii*” (wyd. IV 1993), „*Pediatria*” t. I (1985), t. II (1986), nowa wersja (współredaktor 1995), wydanie II (2002). Ta ostatnia pozycja tj. „*Pediatria*” T.1-2 otrzymała nagrodę główną Atena'95 za najlepszą książkę akademicką na II Krajowych Targach Książki Akademickiej w Warszawie 3-6 listopada 1985 roku.

Wspomnieć należy, że Pani Profesor udało się stworzyć i kierować zespołem aktywnych i zdolnych pracowników nauki, którzy kontynuują osiągnięcia i działalność naukową na polu kardiologii dziecięcej. W celu dalszego rozwoju kardiologii dziecięcej i kardiochirurgii część swoich asystentów przesunęła w 1979 roku do oddziałów Szpitala Centrum Zdrowia Matki Polki, poszerzając w ten sposób obszar lokalowy i możliwości kadrowe I Kliniki Pediatrii Instytutu

Wizyta kardiochirurgów z Kapsztadu (RPA) w I Klinice Chorób Dzieci - w celu przeprowadzenia zabiegów kardio-chirurgicznych u dzieci z wrodzonymi wadami serca

Pediatric AM. Pod jej kierunkiem 27 osób uzyskało I^o i II° specjalizacji z pediatrii, a kilka osób - z kardiologii. Była promotorem 25 doktoratów i opiekunem 4 habilitacji, ponadto recenzentem kilkudziesięciu rozpraw doktorskich oraz habilitacyjnych z różnych uczelni w kraju.

Podczas swojej pracy zawodowej brała aktywny udział w licznych kongresach międzynarodowych m. in. w Pradze, Londynie, Paryżu, Moskwie, Sztokholmie, Uppsali, Helsinkach, New Delhi, Frankfurcie oraz Nowym Jorku. Wielokrotnie też organizowała i współorganizowała zjazdy międzynarodowe, ogólnopolskie konferencje i sympozja, prezentując wyniki badań oraz przewodnicząc obradom.

Drugim, obok naukowego, obszarem działalności, ważnym i skupiającym uwagę Pani Profesor było prowadzenie zajęć dydaktycznych.

Była utalentowanym nauczycielem akademickim, unowocześniającym metody nauczania i sprawdzania wiedzy systemem testowym i seminaryjnym. Jako kierownik Kliniki Chorób Dzieci zwracała szczególną uwagę na właściwe prowadzenie zajęć praktycznych, niejednokrotnie osobiście uczestnicząc w zajęciach prowadzonych przez swoich asystentów, przekazując w sposób jak najbardziej przystępny swoją wiedzę i ogromne doświadczenie kliniczne. Stawiając sama sobie wysokie wymagania i służąc własnym przykładem, przekazywała studentom naczelne wartości i zasady etyczne obowiązujące w zawodzie lekarza – odpowiedzialność za standardy leczenia, troskę o dobro chorego dziecka, sumienność, uczciwość i rzetelność. Wyrazem uznania Jej osiągnięć dydaktycznych było przyznanie w 2005 roku przez Okręgową Izbę Lekarską w Łodzi odznaki: „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy”.

W życiu macierzystej Uczelni oraz w środowisku zawodowym Pani Profesor była zawsze aktywnym, posiadającym autorytet pracownikiem naukowym i działaczem społecznym. Prowadziła prestiżową, rozległą działalność organizacyjną i społeczną. W latach 1984-1987 była Prodziekanem ds. nauki, a w latach 1987-1990 Prorektorem ds. nauki Akademii Medycznej w Łodzi.

Była także twórcą, a w latach 1970-2001 redaktorem naczelnym (obecnie jest redaktorem

Władze Akademii Medycznej w Łodzi w czasie inauguracji roku akademickiego 1990/1991

honorowym) czasopisma *Przegląd Pediatryczny*, które pomimo trudności finansowych ukazuje się nadal, służąc celom dydaktycznym środowisku pediatrycznemu.

W ciągu wielu lat pracy była członkiem wielu Rad i towarzystw naukowych. Pani Profesor w latach 1982-1985 była członkiem Rady Wyższego Szkolnictwa Medycznego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej; Społecznej Rady Naukowej przy Prezydencie m. Łodzi (Przewodnicząca Komisji Infrastruktury w latach 1984-1988); Komisji ds. Pediatrii Rady Naukowo-Programowej Państwowego Zakładu Wydawnictw Lekarskich; Krajowego Zespołu Specjalistycznego w dziedzinie pediatrii i medycyny szkolnej (1983-1993). Brała czynny udział w pracach Komitetu Rozwoju Człowieka PAN i jego sekcji (od 1976), przewodniczyła Komitetowi w latach 1991-2000.

Była członkiem KBN (wieloletni członek sekcji „Medycyna wieku rozwojowego, do 1997); specjalistą regionalnym ds. pediatrii i medycyny szkolnej regionu łódzkiego (w latach 1976-1996); Rady Naukowej Instytutu Matki i Dziecka oraz Rady Naukowej Instytutu Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie (1991-1996), Rady Instytutu Ginekologii i Położnictwa AM w Łodzi (1996-1999). Wspomnieć również należy, że wielokrotnie była zapraszana na posiedzenia Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych w celu opiniowania dorobku naukowego lekarzy pediatrów.

Pani Profesor od 1953 roku jest członkiem (obecnie honorowym) Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, pełniąc funkcję Przewodniczącej oddziału łódzkiego w latach 1967-1970 oraz wiceprzewodniczącej Zarządu Głównego PTP w Warszawie. Należąc do Towarzystwa Kardiologicznego, była także założycielką i Przewodniczącą Sekcji Kardiologii Dziecięcej Oddziału Łódzkiego PTP. Za wybitne zasługi dla Towarzystwa Pediatrycznego Pani Profesor otrzymała w 2005 roku Dyplom Honorowy Zarządu Głównego PTP.

Jej wielokierunkowa działalność zawodowa i społeczna, zaangażowanie w sprawy rozwoju medycyny i środowiska lekarskiego oraz osiągnięcia organizacyjne zostały uhonorowane licznymi wyróżnieniami i odznaczeniami. Należą do nich nagrody: Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia

Nauczyciele akademicy odznaczenie Krzyżami Zasługi podczas inauguracji roku akademickiego 1979/1980

i Opieki Społecznej (1993); Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej Indywidualna II° (1984); dwukrotnie - specjalna I^o (1987, 1988), wielokrotnie - Rektora AM w Łodzi I i II°.

Pani Profesor otrzymała również Medal XXV-lecia AM w Łodzi (1975), Medal XL-lecia PRL (1984), Medal 50lecia Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie (1948-1998), Odznakę Honorową „Zasłużony dla AM w Łodzi (1995), Złotą Odznakę S.A.A.M.- 50 lecie pierwszego po wojnie absolutorium, Medal 40-lecia Szpitala Klinicznego Nr 4, XXX-Lecia Instytutu Pediatrii AM w Łodzi (2000), Odznakę „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia” (1973), Odznakę „Przyjaciół Dziecka” (1974), Srebrną Odznakę „Za zasługi dla woj. wrocławskiego” (1979), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1979), Złoty Krzyż Zasługi (1974), Medal XL-Lecia

PRL (1984), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1987), Medal dr Henryka Jordana (1991), Medal „Serce Dziecku” (1994).

Należy podkreślić, że Pani Profesor Barbara Dębiec jest wybitną postacią, niezwykle zasłużoną dla polskiej nauki, pediatrii oraz macierzystej Uczelni. Osobą skromną i życzliwą, powszechnie szanowaną i honorowaną, zawsze służy radą i pomocą nie oczekując niczego w zamian.

My, Jej uczniowie jesteśmy dumni z tego, że mogliśmy na swej drodze zawodowej i naukowej spotkać tak wspaniałego człowieka.

Prof. dr hab. Barbara Dębicz z grupą swoich współpracowników

Zespół pracowników Kliniki Kardiologii Dziecięcej z kierownikiem prof. dr hab. Jerzym Stańczykiem